ESBJERG

BY- OG
ERHVERVSØKONOMISKE
OVERSIGTER

Nr. 3 . 1941

Det var som Eksporthavn, Esbjerg Havn i sin Tid blev anlagt, og Landbrugseksporten har gennem Aarene været Byens vigtigste Erhverv. To Tredjedele af den danske Landbrugseksport gaar under normale Forhold over Esbjerg Havn. Men ved Siden af Eksporten og Importen har Esbjerg et andet og meget vigtigt Erhverv — Fiskeriet. Om dette Erhverv, dets Udvikling og dets Indflydelse paa Byens Økonomi og Erhvervsliv. fortælles der i Artikler i dette Hefte.

Kutterflaadens Fornyelse.

Lige fra Snurrevoddets Opfindelse, Petroleumsmotorens Indførelse og Bygningen af de første Fiskerihavne har de danske Fiskere gjort en Indsats for at udøve deres Erhverv saa effektivt som overhovedet muligt. Men navnlig de sidste Aar har betydet overordentlig meget for det danske Fiskerierhvervs Udvikling, og det skyldes ikke mindst den omfattende Fornyelse af Kutterflaade og Materiel, der har fundet Sted.

Under normale Forhold er det beskedent, hvilke Midler Fiskerne kan ofre paa den vigtige Ting, som en velegnet Kutterflaade er. Men den Fornyelsesplan, som er blevet til, først og fremmest paa Vestjysk Fiskeriforenings Initiativ, har allerede betydet overordentlig meget for Kutterflaaden. Og nu sidst har den nye Lov om Støtte til Nybygning af Fiskefartøjer medført, at der hver Maaned er søsat een eller flere nye Kuttere.

Denne Fornyelse har været et meget værdifuldt Led i Arbejdet for at skaffe Fiskerne saa gode og sikre Kaar som muligt under deres Arbejde, og samtidig har Tilskudsordningen skabt en værdifuld Beskæftigelse for de mange Kutterværfter, hvor der nu alle Steder arbejdes med Travlhed.

Esbjerg, i December 1941.

Jens S. Christensen

Formand for Esbjerg Fiskeriforening.

„Esbjerg"

er udgivet af Esbjerg Byraad og Esbjerg Erhvervsraad og redigeret af Kommunaldirektør Hans Nielsen og Erhvervschef Rudolf Jørgensen.

Heftet udsendes 4 Gange aarligt og bringer by- og erhvervsøkonomiske Oversigter for Esbjerg By. Det udsendes gratis til Interesserede ved Henvendelse til Ekspeditionen: Esbjerg Erhvervskontor, Kongensgade 34, Telefon 2579.

★

I næste Nummer

bliver Hovedartiklen en Gennemgang af Indtægts- og Erhvervsforhold i Esbjerg i Aarene 1939 og 1940.

★

Indhold

Kutterflaadens Fornyelse ..... Side 2
Mindeparken for druknede Fiskere ..... „ 3
Fiskerierhvervet og Esbjerg ..... „ 4
Industri og Handel i Tilknytning til Fiskeriet ..... „ 9
Fra By og Bedrifter ... „ 13

MINDEPARKEN

FOR DRUKNEDE FISKERE

I sit Møde den 10. November i Aar vedtog Esbjerg Byraad at rejse en Mindepark for de Nordsøfiskere, der har fundet Døden i Havet. Planen er ikke ny. Et Tilløb til den findes allerede i Esbjerg, men man har længe fundet, at der burde rejses en virkelig Mindepark, der fuldt ud kunde være Formaalet værdigt.

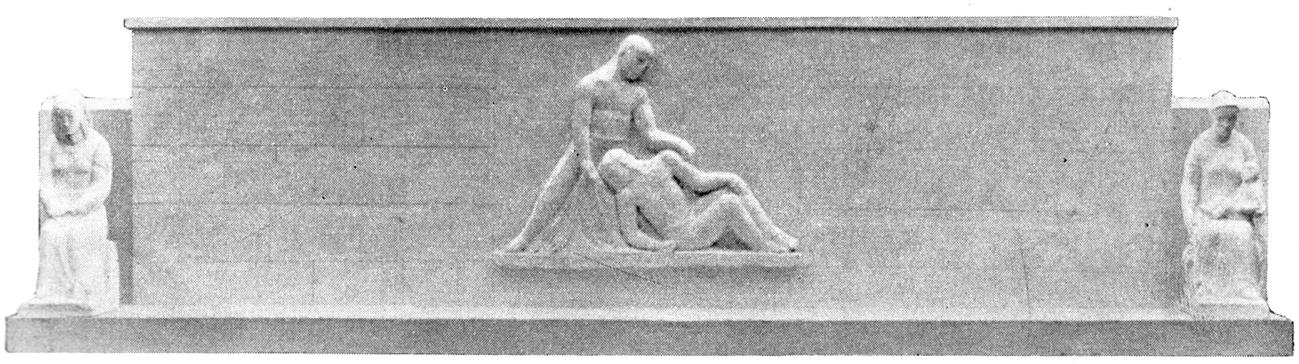
For at faa den bedst mulige kunstneriske Støtte henvendte man sig for et Par Aar siden til Ny Carlsbergfondets Direktion, som mødte Planen med stor Forstaaelse. Men saa brød Krigen ud i September 1939, og alle store Projekter og kunstneriske Arbejder blev midlertidig skrinlagt. Saaledes gik det ogsaa med Esbjergs Minde for Fiskerne. Man maatte se Forholdene og Begivenhederne an, men baade Ny Carlsbergfondets Direktion og Esbjerg Bystyre var enige om, at saa snart der var Mulighed, vilde man tage fat paa Gennemførelsen.

Der har derfor stadig været arbejdet med Planerne, og Esbjerg By har nu faaet et meget smukt Tilbud fra Ny Carlsbergfondet, der har tilbudt at betale hele den kunstneriske Udsmykning. Ny Carlsbergfondet har ved Direktør V. Thorlacius Ussing forelagt Esbjerg Byraad et Forslag udarbejdet af Billedhuggeren August Keil med Assistance af Havearkitekt C. Th. Sørensen.

Mindeparken vil blive placeret i Udkanten af Esbjerg, hvor Hjertingvejen i en Vejgaffel deler sig til Vejen til Gravlunden. Selve Mindeparken er tænkt som en cirkelrund Mur af Granitkvadre, som man ser dem i de vestjydske Granitkirker. Cirkelmuren bliver 20 Meter i Diameter og 2½ Meter høj. Lige over for Indgangen anbringes et stort Granitrelief forestillende en Sømand, der hjælper en Skibbruden, Symbolet paa Hjælpsomheden og Kammeratskabet paa Havet. Til venstre og til højre kommer endnu to Figurer, en gammel Mor, der begræder sin Søn, og den unge Fiskerhustru med sit Barn, begge symboliserende Hjemmet.

Paa Murens forskellige Kvadre skal indhugges Navne paa de Fiskere, som i Aarenes Løb fandt Døden paa Havet. Foreløbig vil der blive indhugget 350 Navne i Muren.

Antagelig vil Mindeparken være færdig til Indvielse i Løbet af 2 Aar.

Modellen til Mindeparkens Monument.

FISKERIERHVERVET OG ESBJERG

Ud fra Betragtninger over den Betydning, Oplandet har haft og stadig har for de danske Købstæders Udvikling, har man i tidligere Tid undertiden ytret nogen Skepsis overfor Holdbarheden af den Udvikling, som Esbjerg By har været Genstand for. Ganske vist maa man sige, at Esbjerg i Modsætning til enkelte andre Købstæder af nogenlunde samme Størrelse i nogen Grad savner den Støtte, som et stort Opland yder sin By. Tager man imidlertid Begrebet Opland i en noget anden Betydning end den sædvanlige, har Esbjerg et Opland, hvorfra der hentes Rigdomme, og hvorigennem der skaffes Beskæftigelse i Byen i en Maalestok, der fuldt ud staar paa Højde med den Støtte et Opland yder andre Byer. Der tænkes her paa „det store Opland" Nordsøen, hvis Naboskab har betinget Esbjergs Vækst, dels som Landbrugseksporthavn, dels som Fiskerihavn. I denne Artikel skal dog kun omtales de Rigdomme, *Fiskeriet* henter ind til Esbjerg.

Man vil maaske hertil indvende, at Fiskeriet dog ikke er et særligt vigtigt Erhverv i vort Land, og at Landbrugserhvervet, der i Reglen danner Kernen i det, man sædvanligvis forstaar ved et Opland, er af ulige større Betydning. Dette skal indrømmes, men at Fiskeriet og den deraf følgende Industri spiller en ikke ringe Rol-

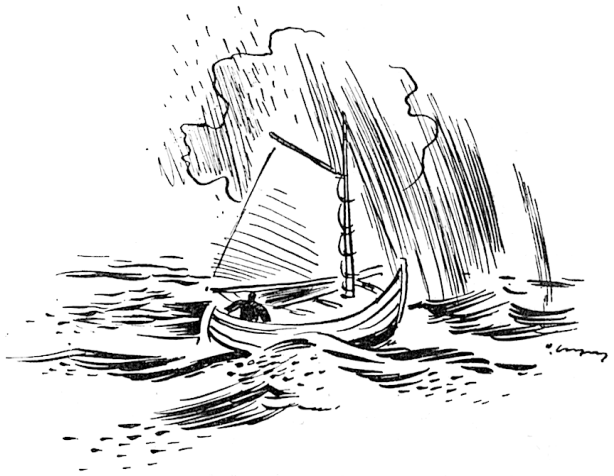
le for vort Lands Økonomi, vil nedenstaaende sikkert vise:

De danske Fiskere faar saaledes i normale Aar ca. 40 Mill. Kr. for deres Fangst. Af denne Fangst udføres i Reglen 55—60 Procent, hvorved der skaffes vort Land Valuta for et Beløb af ca. 40 Mill. Kr. Da Indførselen af Materialer til Fiskeriet kun udgør et meget ringe Beløb, vil det ses, at denne Valuta i næsten fuld Udstrækning stilles til Raadighed for Landets øvrige Erhverv. Man anslaar skønsmæssigt Værdien af det hjemlige Forbrug af fersk Fisk til ca. 26 Mill. Kr. Hertil kommer Værdien af det i Fiskeindustrien behandlede Kvantum, ca. 30 Mill. Kr. Udførselen, Hjemmeforbruget og den behandlede Fisk udgør saaledes en Værdi af ca. 96 Mill. Kr. Da Fiskerne som allerede anført kun faar udbetalt ca. 40 Mill. Kr., er Fangstens Værdi saaledes stort set mere end fordoblet paa Vejen fra Landing til Forbrug.

I det følgende skal der gøres Forsøg paa at vise den Rolle, Esbjerg spiller og har spillet i denne Omsætning.

Det første Vestkystfiskeri.

Omkring 1870, da Esbjerg Havn endnu ikke var fuldendt, og Byen kun bestod af nogle enkelte Rønner, var Fiskeriet langs hele den jydske Vestkyst saa godt som betydningsløst. Fiskefartøjerne var smaa, aabne Baade, og Udbyttet var derfor saa ringe, at Fiskeriet blev betragtet som et Bierhverv. Kun paa Fanø var der en egentlig Fiskerbefolkning, og straks efter Havnens Fuldendelse fik disse Fiskere Øjnene op for, at her byggedes en naturlig og god Udfaldsport for Fiskeriet. De flyttede derfor over paa Fastlandet og dannede den Kerne, hvorom Fiskeriet senere udviklede sig. Om noget egentligt Havfiskeri var der dog endnu ikke Tale, selv om den første Begyndelse hertil blev gjort meget tidligt af den dristige Fisker Lambert Sørensen fra Hjerting ved Esbjerg, der i 1873 i Norge anskaffede sig den første Dæksbaad, som

han ene sejlede til Hjerting, og hvormed han begyndte Havfiskeriet. Denne Foregangsmand fik den Skæbne, som saa mange Fiskere efter ham. Han forliste tillige med to af sine Sønner paa en Fisketur i 1894 ved Horns Rev.

Det blev dog bortset fra dette ikke Esbjerg, men Skagen og Frederikshavn, der gjorde de første Fremstød for Havfiskeriet, idet Dæksfartøjerne i Kattegat var en Del større end de første Fartøjer fra Esbjerg og derfor bedre kunde benyttes til Rødspættefiskeri. Antallet af Dæksfartøjer i Esbjerg og Hjerting var saaledes omkring Midten af 80'erne ca. 50, men over 100 indenfor Skagen.

I 1886 byggedes imidlertid den første Fiskerihavn i Esbjerg, og der kom nu Gang i Kutterbyggeriet samtidig med, at man gik over fra Kuller- og Torskefiskeriet som det bærende til Rødspættefiskeriet, en Udvikling, der medførte, at Esbjerg blev en Fiskerihavn, der senere i Foraars- og Sommermaanederne samlede de søgaaende Kuttere fra hele Landet.

Snurrevod og Motorkutter.

I Aaret 1848 havde Limfjordsfiskeren

Jens Væver opfundet det saakaldte Snurrevod, der nu blev af overordentlig Betydning for saavel Udbyttets Størrelse som for Danmarks Eksportmuligheder.

Da dette Vod i kun ringe Grad beskadigede Fangsten, var der nemlig herved skabt Muligheder for at bringe friske og levende Fisk i Havn, og gennem denne Kvalitetskonkurrence lykkedes det de danske Fiskere at slaa igennem paa de fremmede Markeder, navnlig i Tyskland, idet de tyske Fiskere havde Vanskeligheder ved at bevare Fladfisken frisk og levende paa den lange Strækning fra Fangstplads til Land.

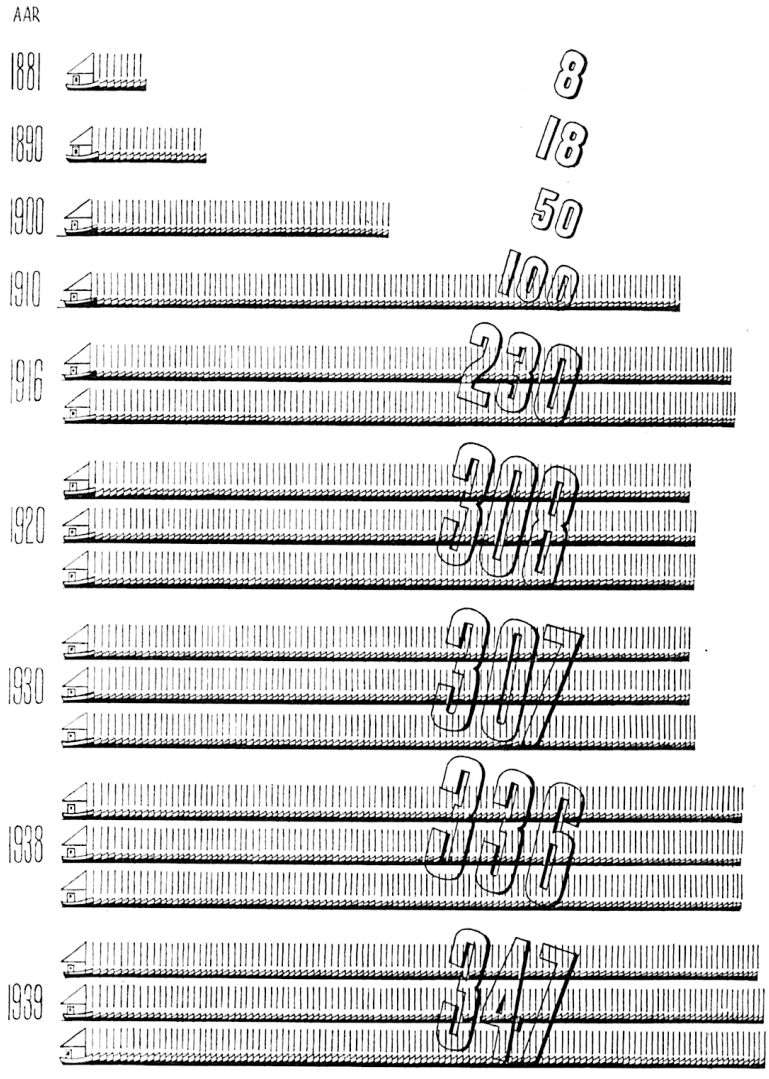
Endnu før Aarhundredskiftet kom det næste Fremstød for Havfiskeriet i Form af den motoriserede Fiskekutter. Fangsten kunde nu bringes meget hurtigt i Land, selv om man fiskede paa store Afstande, og Eksporten fik atter et Skub fremad. Da Esbjergs Beliggenhed endvidere muliggjorde en hurtig Transport fra Landingen til Markederne i Tyskland og England, voksede Esbjergs Betydning som Fiskerihavn i samme Takt som Eksporten. I Bestræbelserne for gennem Kvaliteten at konkurrere paa Verdensmarkedet har altsaa de tre Faktorer, *Snurrevoddet, den motoriserede Kutter og Esbjerg Havn* spillet den afgørende Rolle.

Fig. 1 og 2 viser Udviklingen indenfor Nordsøfiskeriet med Esbjerg Havn som Basis. I de senere Aar landes saaledes i Esbjerg ca. $^1/_7$ til $^1/_8$ af det samlede Kvantum Fisk, der fanges i Danmark, medens Værdien andrager $^1/_5$ til $^1/_6$ af den danske Fangsts samlede Værdi. Fig. 3 illustrerer yderligere Esbjergs Rolle i det danske Fiskeri.

Fiskeeksport over Esbjerg Havn.

Esbjerg blev i Kraft af sin Beliggenhed og sin udmærkede Havn et Centrum for vort Lands Eksport og ligeledes ogsaa for hele Landets Fiskeeksport, og nedenstaaende Tal giver derfor ikke det fulde Indtryk af Esbjergs Betydning for Fiskerierhvervet. Den danske Fiskeeksport til England skete saaledes før Krigen udelukkende over Esbjerg, hvor Fisken transporteredes med

Fig. 1. Kuttere hjemmehørende i Esbjerg.

D. F. D. S.'s Rutebaade til Harwich, hvorfra den videresendtes til London og de øvrige engelske Byer. Fisk, der saaledes var solgt paa Esbjerg Fiskeauktion om Morgenen, gik samme Dag over Nordsøen og var fremme paa Billingsgate Marked ca. 36 Timer senere.

For vort andet store Aftagerland, Tyskland, er Esbjergs Beliggenhed ligeledes gunstig, saaledes at Fisk, der landes een Eftermiddag, samme Aften eller Nat kan ankomme til de forskellige Byer og sælges friske om Morgenen paa Markedet.

Fig. 4 viser Størrelsen af den Omsætning, der foregaar gennem Esbjerg Havn. Medens Værdien af den samlede Udførsel er mere end tredoblet siden 1913, er Udførselsværdien over Esbjerg saaledes ca. 7 Gange større nu end umiddelbart før den forrige Krig.

Man kan af det anførte forstaa, at Esbjerg Bys økonomiske Liv i høj Grad maa være præget af Fiskeriets og de dertil knyttede Virksomheders Indtjeningsmuligheder. Fremgang for Fiskeriet betyder saaledes forøget Omsætning og Beskæftigelsesgrad i hele Byen, ligesom ugunstige Fiskeaar sætter dybe Spor i Byens Erhvervsliv.

Fig. 2. **Samlet Udbytte landet i Esbjerg.**

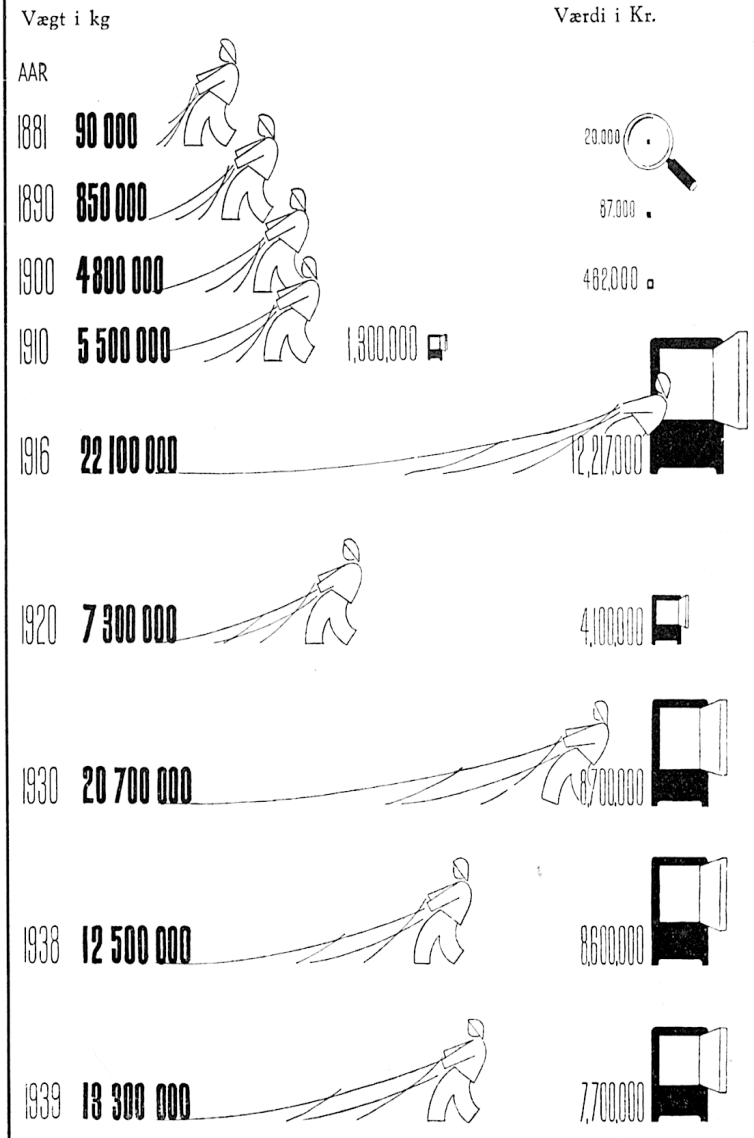
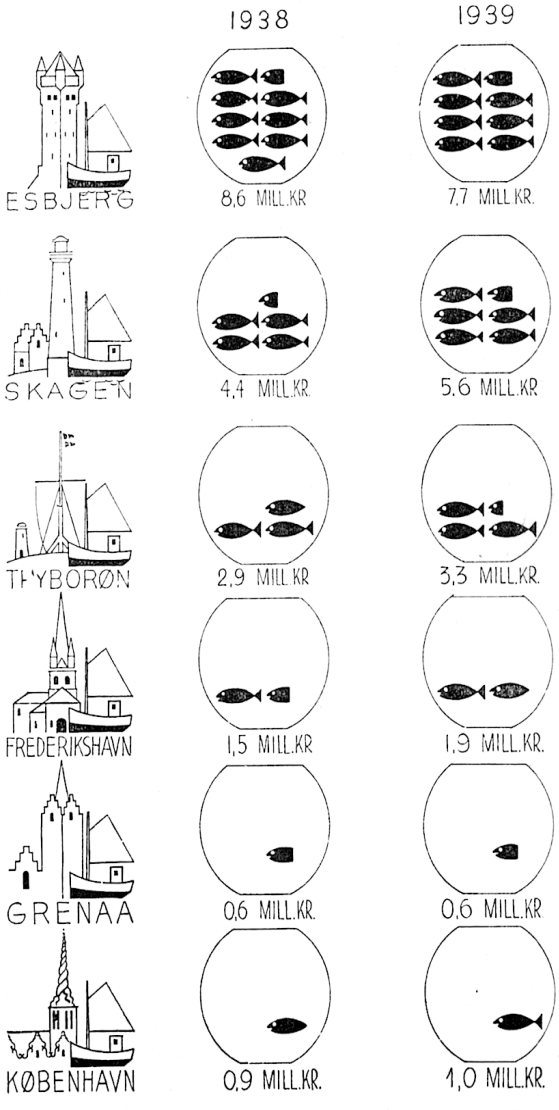
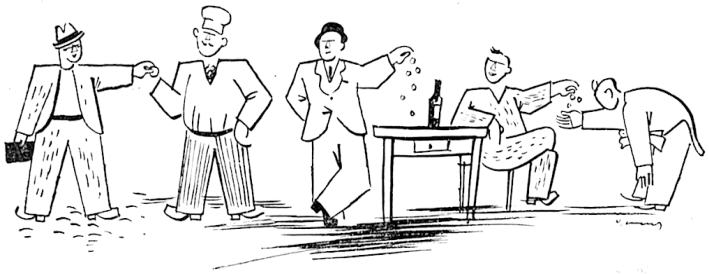

Fig. 3. **Værdien af den indbragte Fangst til de største Fiskerihavne i 1938 og 1939.**

Fiskeriet og By-Økonomien.

Der vil i næste Hæfte af „Esbjerg" blive givet en detailleret Oversigt over de forskellige Erhvervs økonomiske Forhold i Esbjerg i Perioden 1934 til 1940, derunder

selvsagt ogsaa over Fiskeriet og de dertil knyttede Virksomheder. Her skal blot anføres de Tal fra nævnte Statistik, som viser Antallet af de Personer, der *direkte* er tilknyttet Fiskerierhvervet, samt disses ansatte Indkomster i Aarene *1939* og *1940* (Fig. 5).

Da det samlede Antal Skatteydere i Esbjerg By i de to Aar var henholdsvis 14.860 og 15.164 og den samlede ansatte Indkomst ca. 35.446.000 Kr. og 43.356.000 Kr., vil det ses, at Antallet af Personer, direkte tilknyttet Fiskeriet og de deraf følgende Industrier, udgør ca. 10 % af Esbjergs Skatteydere, medens deres Indkomst i 1939 udgjorde ca. 14 % og i 1940 ca. 17 % af Borgernes samlede Indkomst.

I 1939 udgik der saaledes næsten 5 Mill. Kr. og i 1940 ca. 7,5 Mill. Kr. fra Fiskerierhvervet. Af disse Indtægter opspares en Del, en Del gaar til det offentlige i Form af Skat, og Resten gives ud til Købmænd, Bagere, Restauratører, Haandværkere o. s. v. Disse forbruger atter den deraf opstaaede Indkomst, og en Del af disse Indtægter „ruller" saaledes stadig videre og skaber Indkomst og Beskæftigelse i Byen.

Hvor stor en Del af Indkomsterne i Esbjerg der saaledes, saavel direkte som indirekte, skyldes Fiskeriet, er meget vanskeligt at sige. En skønsmæssig Beregning viser imidlertid, at man under normale For-

Fortsættes Side 12.

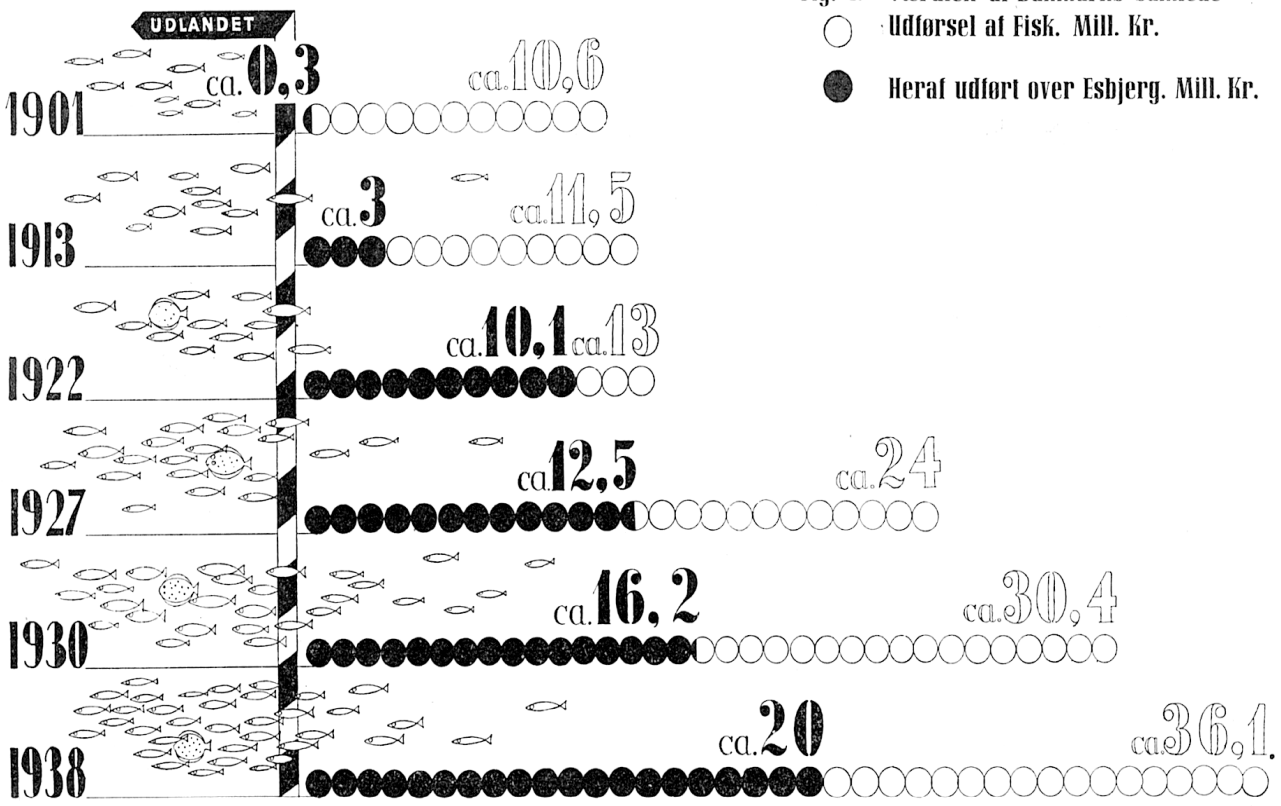
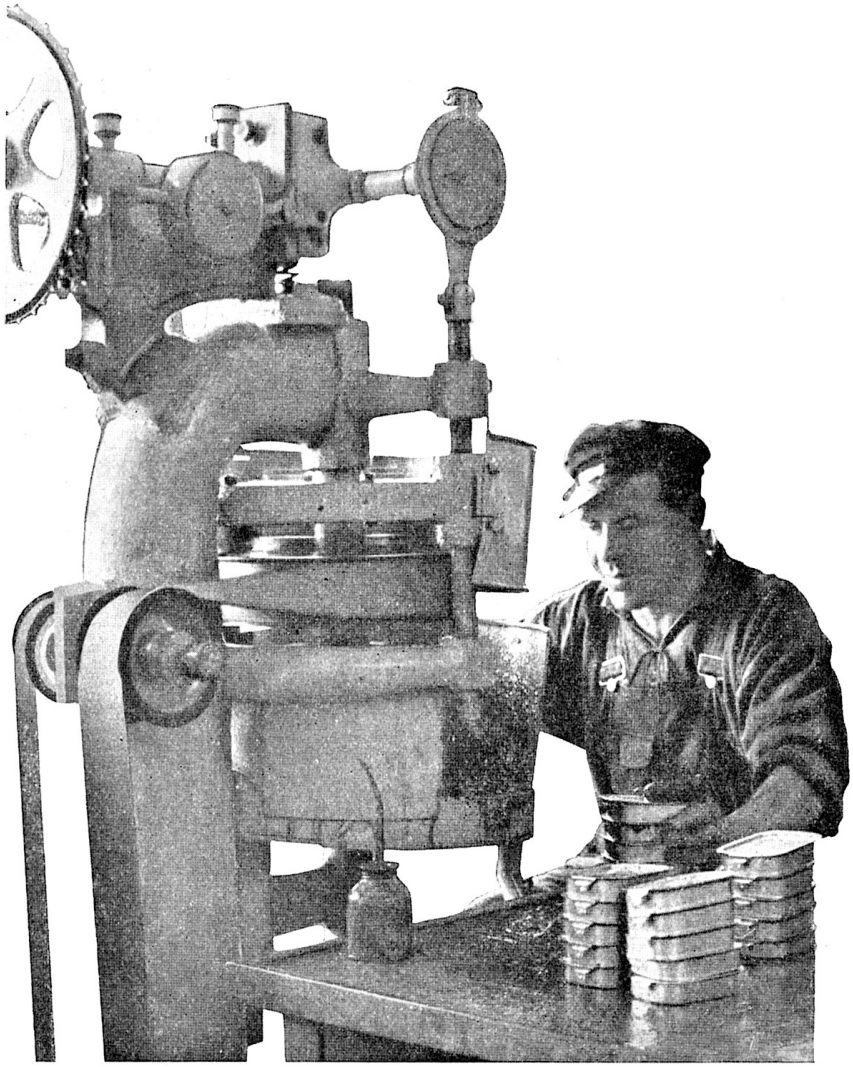

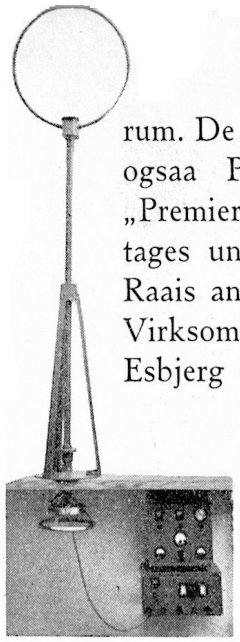
Fig. 4. Værdien af Danmarks samlede ○ Udførsel af Fisk. Mill. Kr.
● Heraf udført over Esbjerg. Mill. Kr.

Industri og Handel i Tilknytning til Fiskeriet.

Paa samme Maade som Landbrugsoplandet har skaffet Esbjerg en lang Række Erhvervsvirksomheder — Slagterier, Smøreksportforretninger, Foderstofforretninger o. s. v. — har ogsaa Fiskeriet skabt en Række Erhverv, der har en god og lønnende Virksomhed i Tilknytning til de egentlige Fiskerierhverv. Haandværksvirksomheder, større Industribedrifter og Handelsvirksomheder af mange forskellige Slags har Fiskeriet som Basis for deres Arbejde.

Først og fremmest er der naturligvis de Virksomheder, der leverer Raavarer til Fiskeriet. Det gælder for det første den store Tovværksfabrik, Esbjerg Tovværksfabrik A/S, hvis Hovedproduktion ganske vist er Høstbindegarn, men som leverer en meget væsentlig Del af det Vodtov, der bruges af Fiskerierhvervet. Desuden gælder det Isværkerne. Ikke mindre end tre store Isværker, De forenede Isværker A/S, Vestjydsk Krystalisværk A/S og Klarisværket, har fundet Plads paa Esbjerg Havn. Medens Vestjydsk Krystalisværk og Klarisværket kun producerer Raais, er der til De forenede Isværker knyttet store Fryse- og Køle-

Radio-anlæget fremstilles ogsaa i Esbjerg.

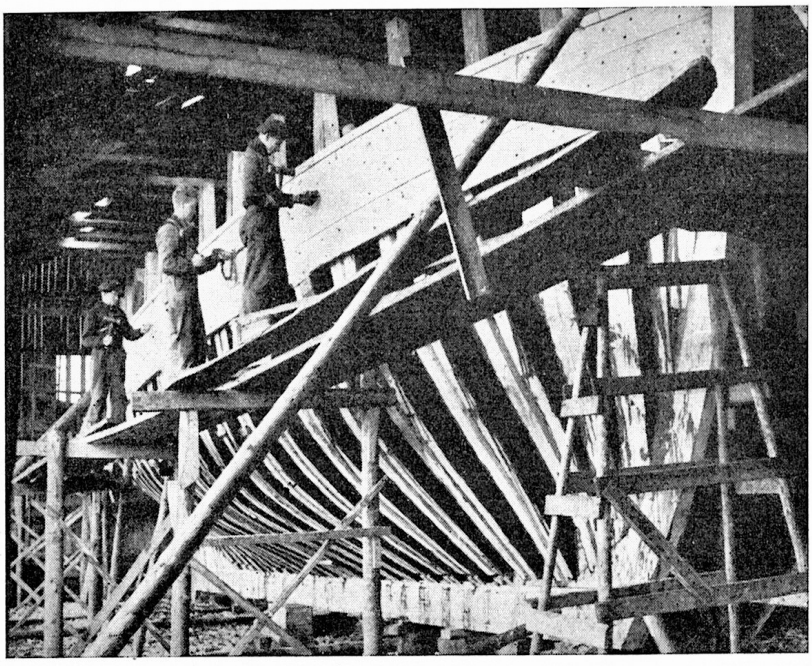
rum. De forenede Isværker er som bekendt ogsaa Producenter af den landskendte „Premier Is". Naar alle 3 Virksomheder tages under eet, ligger Kapaciteten, hvad Raais angaar, paa ca. 120.000 Tons aarlig. Virksomhederne leverer hele Forbruget til Esbjerg Fiskerflaade, ligesom den væsentligste Del af Statsbanernes Forbrug af Raais til Afkøling af Banevogne leveres fra Isværkerne i Esbjerg og disses Depoter Landet over. Den samlede udbetalte Arbejdsløn andrager over 500.000 Kroner aarlig.

3 Fabrikker er beskæftiget med Fremstilling af Fiskekasser. Fabrikkerne har en aarlig Produktion paa ca. ½ Million Fiskekasser. 4 Vodbinderier arbejder med Fiskenettene, og 16 Maskinfabrikker og Maskinværksteder er for en meget væsentlig Del beskæftiget med Fremstilling og Reparation af Skibsmotorer. 8 Kutterværfter er til Stadighed beskæftiget med Bygning af nye Fiskekuttere. Sejlmagere og Tovtjærere har Beskæftigelse paa Fiskerihavnen, og en halv Snes Virksomheder har Afsætningen af Petroleum og Olie — en af de største Omsætninger i Landet indenfor disse Varer. Automekanikere arbejder med Istandsættelser og Reparationer af Fiskebilerne. En særlig Fabrik fremstiller Sendere og Radiomodtagere til Skibene. — Skibsproviantering sfirmaer, Isenkræmmere og Søekvipe-ringsforretninger afsætter deres Varer til Fiskeriets Folk.

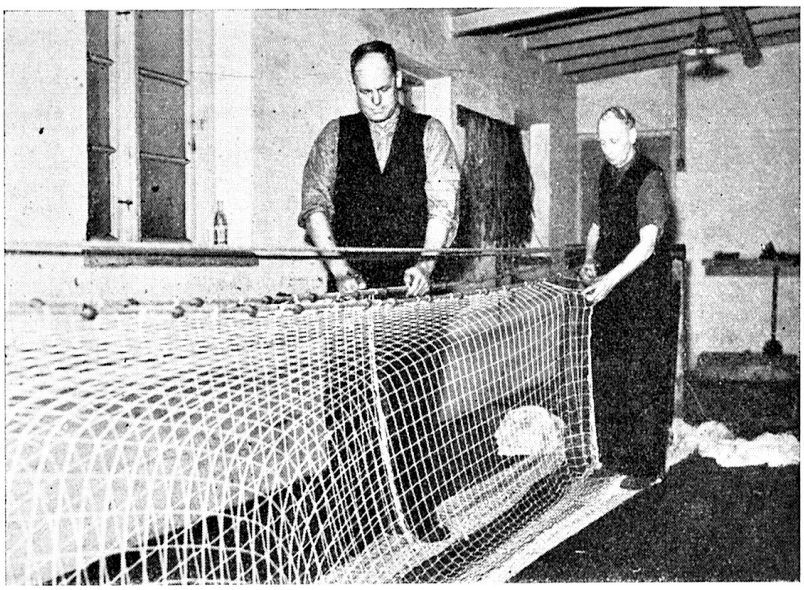
Men Fiskeriet skaber ogsaa Arbejdsmuligheder for den Industri og Handel, der arbejder videre med Fisken, naar den først er bragt i Land.

Esbjerg har altid haft Ry for at være en Foregangsby, hvor man ikke var bange for at gaa i Gang med noget nyt. Det er da ogsaa meget typisk, at den første specielle Fabrik for Fremstilling af Fiskekonserves blev bygget i Esbjerg allerede i 1918, medens de øvrige danske Hermetikfabrikker først paabegyndtes henved en halv Snes Aar senere. Fabrikken blev grundlagt af afdøde Konsul D. Lauritzen. I nogle Aar var den bortforpagtet til A/S Fyens Konservesfabrik, der hovedsagelig fremstillede Fiskeboller og Sardiner, men den 1. Januar 1938 overtoges Driften atter af Familien Lauritzen med Skibsreder, Konsul Knud Lauritzen som Formand. Der arbejdes nu med Fiskeboller, Sardiner, Makrel, Tunfisk, Hummer, Rejer og Rogn.

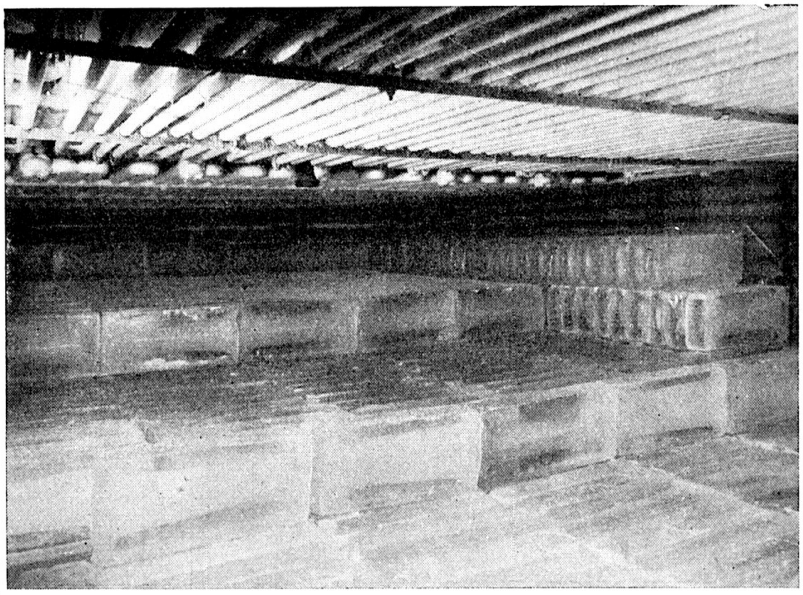
Selv om Esbjerg Hermetikfabrik saaledes er over 20 Aar gammel, er den stadig en af de mest moderne og tidssvarende Fabrikker, idet der ved Bygningen af Fabrikken blev udvist et ret enestaaende Fremsyn baade med Hensyn til Lokaler og Maskiner.

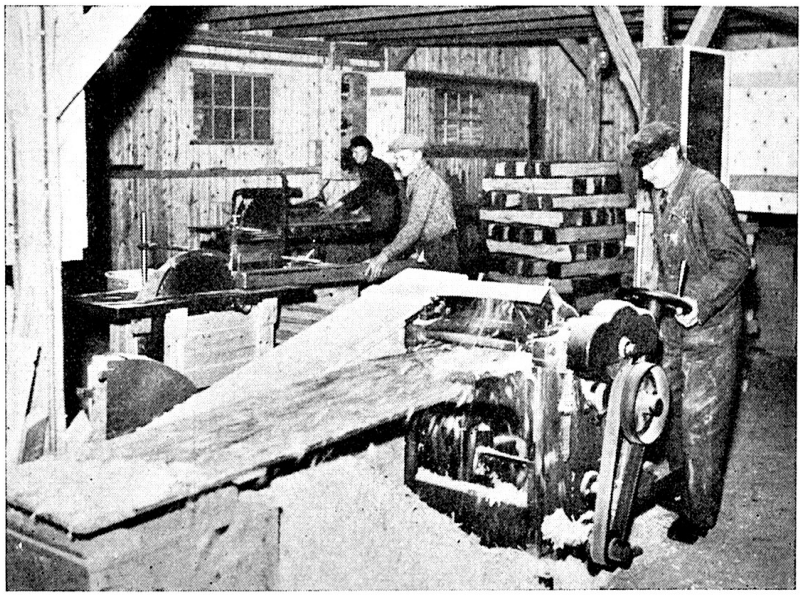
8 Kutterværfter bygger nye Nordsø-Kuttere.

Vodbinderne arbejder.

De store Lagre af Raais paa Isværkerne.

Fra en af Fabrikkerne for Fiskekassser.

For Øjeblikket er bl. a. Pakningen af Sardiner i Gang, hvorved der er beskæftiget ca. 70 Arbejdere.

Paa Aarhus Oliemølles Filial i Esbjerg har der siden Efteraaret 1939 været en betydelig Produktion af Levertran og Fiskemel — en Produktion, der beskæftiger 30—35 Arbejdere.

En stor Fabrik fryser og fremstiller Fiskefileter, 2 Fabrikker fremstiller den røgede Fisk, og i den sidste Tid er to nye Virksomheder vokset op — Dansk Kronesild-Compagni og Dansk Silde- og Makrelsalteri. Begge Virksomheder arbejder med Tilberedning af Sild og Makrel, og de beskæftiger tilsammen ca. 150 Mand.

Endelig er 57 Fiskeeksportører som Grossister beskæftiget med Videreforhandlingen af den indbragte Fisk.

Nedlægning af Sardiner.

Fiskerierhvervet og Esbjerg.

Fortsat fra Side 8.

Fig. 5.

Nedenstaaende Oversigt viser Antallet af de Personer, der direkte er tilknyttet Fiskerierhvervet samt disses ansatte Indkomster i Aarene 1939 og 1940.

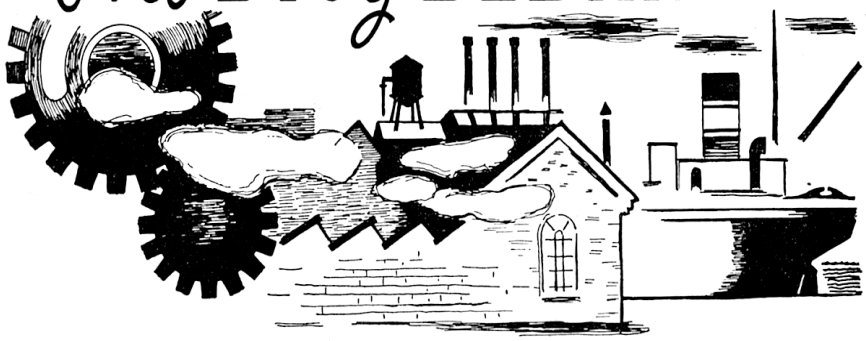
	1939	1940	Kr. 1939	1940
Fiskeskippere	276	257	1.134 000	2013000
Fiskeeksportører	57	49	457 000	994.000
Andre Erhvervsdrivende	78	66	327.000	585.000
Partfiskere	763	770	1782.000	2.845.000
Fiskepakkere	168	136	408.000	385.000
Andre Arbejdere	316	251	777 000	725.000
IALT	1658	1529	4.885.000	7.547.000

hold med Sikkerhed kan regne med, at mindst $^1/_5$ af samtlige Indkomster i Byen hidrører herfra.

Som en yderligere Illustration af dette kan nævnes, at „det gyldne Fiskeaar" 1916 bragte Gennemsnitsindkomsten i Esbjerg op fra ca. 1.650 Kr. til ca. 2.500 Kr. eller en Stigning paa over 50 %. Dette til Trods for den Lammelse, Krigen uundgaaeligt maatte medføre for Havnebyen Esbjerg.

Det er saaledes forstaaeligt, at Byen omfatter Fiskeriet og dets Muligheder med en levende Interesse og haaber, at dette samfundsmæssigt vigtige Erhverv stadigt i Fremtiden maa bringe Rigdomme ind til saavel Esbjerg By som til vort Land som Helhed.

Fra BY og BEDRIFTER

Hvad tjener Fiskerne?

Statistisk Departement har i Efteraaret udsendt en Oversigt over Indkomst- og Formueforholdene her i Landet i Skatteaaret 1940—41.

I Oversigten finder man følgende Oplysninger om den danske Fiskerbefolknings Indtægter og Formueforhold:

Ialt 12.682 Fiskere er blevet sat i Skat, og deres samlede Indkomst har ialt beløbet sig til 20.304.000 Kr. Fiskernes gennemsnitlige Indtægt ligger altsaa paa 1601 Kr.

153 Fiskere har intet tjent, 220 Fiskere har tjent indtil 400 Kr., 5145 Fiskere har tjent fra 400 til 1200 Kr., 4182 Fiskere tjente sidste Aar mellem 1200 og 2000 Kr., 1893 Fiskere mellem 2000 og 3000 Kr., medens 841 Fiskere tjente mellem 3000 og 5000 Kr.

216 Fiskere tjente mellem 5000 og 10.000 Kr., 28 Fiskere har tjent mellem 10.000 og 20.000 Kr., medens 4 Fiskere har haft Indtægter, der laa mellem 20.000 og 50.000 Kroner.

★

Statistisk Departement har derefter udregnet, at Fiskernes Indtægter gennemsnitlig er steget 12 Procent. Deres gennemsnitlige Indkomst laa forrige Aar paa 1429 Kr. og er nu 1601 Kr.

Til Sammenligning kan anføres, at Godsejere og Proprietærer tjente 5,66 Procent mindre end tidligere Aar, Gaardmænd havde en gennemsnitlig Indtægtsstigning paa godt 8 Procent, Husmænd 9 Procent, Landbruget iøvrigt 11,7 Procent, Hovedpersoner i Haandværk og Industri 17 Procent, Hovedpersoner i Handel godt 12 Procent, og den gennemsnitlige Indkomststigning her i Landet sættes til 5,90 Procent.

★

Ogsaa om Formueansættelse gives der en Række interessante Oplysninger.

De 12.682 danske Fiskere havde en samlet Formue paa 39.753.000 Kr., den gennemsnitlige Formue var 3135 Kr.

6179 Fiskere havde ingen Formue, medens 3967 Fiskere havde en Formue paa indtil 4000 Kr., 1491 Fiskeres Formue laa mellem 4000 og 10.000 Kr., 653 Fiskere havde en Formue mellem 10.000 og 20.000 Kr. 318 Fiskere havde en Formue mellem 20.000 og 50.000 Kr., og 63 Fiskeres Formue laa mellem 50.000 og 100.000 Kroner.

Fiskernes Formue er saaledes steget med 8,6 Procent, nemlig fra 2888 Kr. til 3135 Kr.

Til Sammenligning kan anføres, at Godsejere og Proprietærer havde en Formuestigning paa 0,3 Procent, Gaardmænds Formue er faldet 1,8 Procent og Husmænds 0,9 Procent. Hovedpersoner i Haandværk og Industri har haft en Formuestigning paa godt 24 Procent, medens Hovedpersoner i Handel havde en Formuestigning paa 0,9 Procent.

For hele Landet er den gennemsnitlige Formuestigning paa 0,9 Procent.

Kutterflaaden er noget værd!

Den 1. Januar 1941 omfattede Esbjerg Fiskerflaade 410 Fartøjer, nemlig 304 Fartøjer over 15 Tons, 16 Fartøjer paa 5—15 Tons og 70 Motorbaade. Disse Fartøjer har en samlet Værdi paa ialt 11.185.000 Kr. Dertil kommer Værdien af Redskaber ca. 1 Million Kr., altsaa en samlet Værdi paa 12.185.000 Kr.

Kutternes Mandskab var paa dette Tidspunkt 1450 Mand.

Fiskebilerne *kører.*

Transporten med Fiskebiler er af meget stor Betydning for Fiskeeksporten og et vigtigt Erhverv for Esbjerg By.

I 1936, 1937 og 1938 blev der saaledes udbetalt en samlet Bilfragt paa 340—380.000 Kr. aarligt.

I 1939 steg Beløbet til 660.000 Kr., og i 1940 androg det 1.700.000 Kr. For indeværende Aar har man pr. 1. November haft en Fragtudbetaling af Bilfragt paa 1.500.000 Kr.

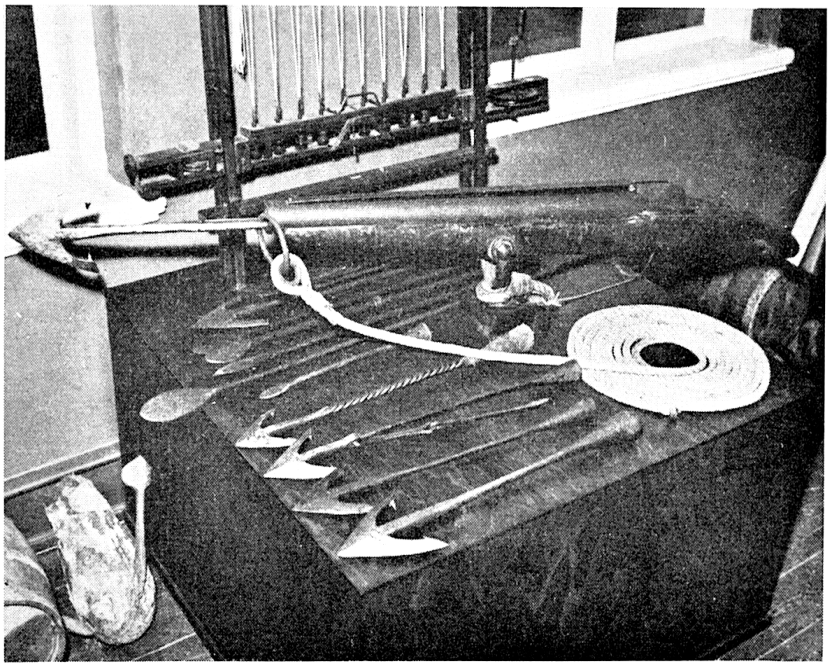

skal bruge Vodtov.

Tovværk er en af de vigtigste Fornødenheder for de mange Nordsøkuttere, der fisker fra Esbjerg, men Raastofvanskeligheder har naturligvis gjort det vanskeligt at holde de nødvendige Forsyninger i Gang.

For Landbrugets Vedkommende har man forsøgt at erstatte det savnede Høstbindegarn med Papirgarn, og vi spørger derfor Direktør Broegaard, Esbjerg Tovværksfabrik, hvordan man klarer sig med Tovværk til Fiskeriet, for der kan Papir vel ikke anvendes?

„Nej, bestemt Nej", siger Direktøren, „for Fiskerne skal, saaledes som det moderne Snurrevodsfiskeri bliver drevet i Dag, have de bedste Materialer, der overhovedet kan skaffes. Vi har faaet lidt italiensk Hampegarn, som er slaaet til Vodtov, men Prisen er ca. 5 Gange saa høj som Prisen paa Manilavodtov, der er bedre. Men heldigvis ser det ud til, at Fiskerne kan klare sig med disse italienske Hampevodtov. Naar den danske Hampehøst er blevet behandlet, hvilket sker i Vinter, regner vi med at kunne levere et godt og stærkt og i hvert Fald ikke dyrere Vodtov end det italienske Tov, og saa er det jo 100 Procents dansk Arbejde."

Fra Museets Samling af Redskaber til Hvalfangst

Det ser altsaa ud til, at det stadig vil være muligt at skaffe Fiskeriet det Tov, uden hvilket Erhvervet ikke kan gennemføre sit betydningsfulde Arbejde for det danske Samfund.

Det nye Museum i Esbjerg.

Endelig fik Esbjerg sit Museum. Længe har interesserede Mænd arbejdet med Planerne. For Fiskerimuseets Vedkommende er Tanken stadig dukket op siden Fiskeriudstillingen i 1932. Der er jævnlig kredset om den Plan at faa Dansk Fiskerimuseum, som upaaagtet er opmagasineret i en Baggaard i København, overflyttet hertil, hvor det ganske naturligt hører hjemme. Men nu har man foreløbig opgivet at vente derpaa og har begyndt for sig selv, og Begyndelsen er lovende. Alt er smukt, overskueligt og naturligt arrangeret. Efter at Museet nu er en Kendsgerning, forøges Samlingen fra Dag til Dag, og det vil ikke vare længe, før Lokalet er for lille.

Men i Virkeligheden er det jo to Museer, der er aabnet. Hvad angaar Oldtids- og Kulturhistorisk Museum, da er her aabenbaret en for de fleste forbavsende Kendsgerning, nemlig den, at Egnen omkring Esbjerg gemmer et Utal af Oldtidsminder, og denne Opdagelse overbeviser mange Tvivlere om det naturlige i, at ogsaa Esbjerg har sit eget Oldtidsmuseum.

Og saa den kulturhistoriske Afdeling. Ja, hvem er ikke bleven forbavset over at se den righoldige og smukke Samling, der allerede er bragt tilveje.

Museet har allerede i den første Maaned været besøgt af ca.

Museet har en stor Samling af Nordsøens Fisk.

1000 Mennesker, saa sig ikke, at Esbjergenserne ikke er museumsinteresserede.

Reparationsarbejder til 1,2 Mill. Kr. i Vinter.

Den 1. December udløb Fristen for Indsendelse af Andragender om Tilskud og Laan i Henhold til den nye Reparationslov.

I Esbjerg er der ialt indkommet 641 Andragender om tilsammen godt 400.000 Kr. i Tilskud og 110.000 Kr. i Laan. Ifølge den første Fordeling har Esbjerg kun faaet tildelt 181.000 Kr. i Tilskud og 48.000 Kr. i Laan, saa der er altsaa Brug for det dobbelte.

Der gives som bekendt 35 % i Tilskud, og det betyder, at der, forudsat at der gives Mulighed for at imødekomme samtlige Andragender, kan blive iværksat Reparationer for ialt 1,2 Mill. Kr. i Esbjerg i Vinter.

Ved den første Tilskudslov blev der udført Arbejde for over 2 Mill. Kr. med ca. 700.000 Kr. i Tilskud. Reparationsloven har altsaa betydet og betyder fortsat overordentlig meget for Beskæftigelsen blandt Esbjergs Haandværkere.

En stor Forretning.

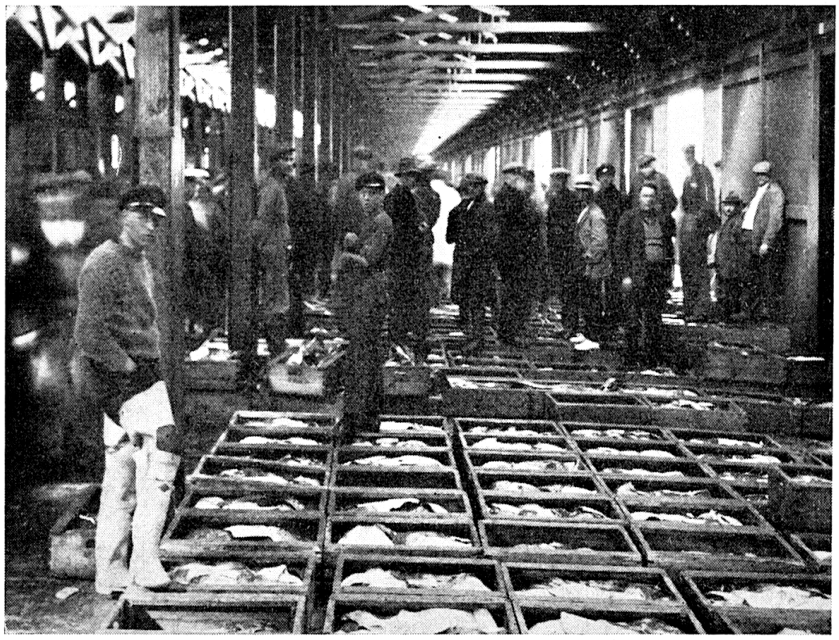
En af Esbjergs største Forretninger er — Fiskeauktionen. Auktionerne, der foregaar paa Fiskerihavnen i den 100 Meter lange Auktionshal, har bestaaet i ca. 20 Aar, og de har i de sidste Aar haft en Omsætning, der ligger mellem 6 og 10 Mill. Kroner om Aaret.

Auktionshallen er opført og drives af Havneadministrationen, men selve Auktionerne afholdes af to Auktionsmestre, der er autoriseret dertil ved kongelig Bevilling.

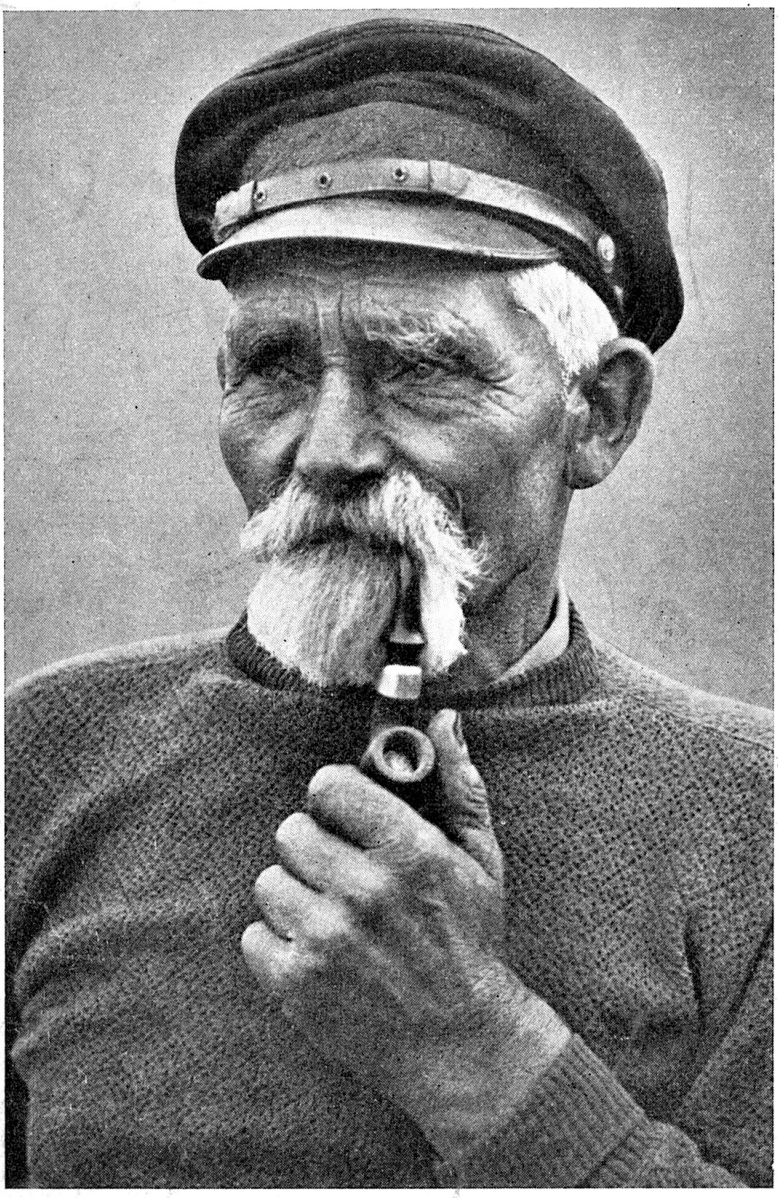
Mindst een Gang om Dagen, tidlig om Morgenen, bliver den indbragte Fisk stillet frem i Auktionshallen til Eftersyn inden Auktionens Paabegyndelse.

Først saa begynder selve Auktionen, og for udenforstaaende er det svært at blive klog paa, hvad det i Grunden er, der foregaar. Auktionen foregaar ganske vist som almindelig Løsøreauktion ved Bud og Overbud, men som Regel er det kun en Blinken eller en Brummen, der afgør, at Fisken skal skifte Ejer. Det er Byens Fiskeeksportører, der gør deres Indkøb paa Auktionerne.

De stadig stigende Mængder af Fisk de sidste Aar har gjort, at Auktionshallen flere Gange har maattet udvides, og man staar nu igen overfor en Udvidelse, idet der vil blive bygget en stor ny Auktionshal ved Siden af den, der allerede findes.

Fra Fiskeauktionshallen.

PAA JYLLANDS VESTKYST

ligger Esbjerg. Og Esbjerg... det er den unge By, Danmarks yngste, med den store Nordsøhavn og Danmarks største Fiskerihavn. Med et raskt Erhvervsliv og Nabo til Fanø med den brede, hvide Strand og Danmarks internationale Badested.

Velkommen til **ESBJERG**